

σε (λιλικιά = σφήκα) Χίος (Βροντ.) 'Εστὲ μὲ δάνγας τὸ μέλισσι (χθὲς μὲ ἐκέντρισε ἢ μέλισσα) Μπόβ. 'Ο Ζγάλαμ-βρος ἔ' μ-μέγα, δανγάν-νει (ἢ σφήκα εἶναι μεγάλη, κεν-τρίζει) Βουν. || Παροιμ. Δακ-κάν-νει γλυτθιά - γλυτθιά σάν τήφ - φτεῖραν (ἐπὶ τοκογλύφων) Κύπρ. || Γνωμ. Δαγάνουσ' οἱ μυῖγες, θὰ βρέξῃ (τὰ δῆγματα τῶν μυῶν προγνωστικὰ καίρικῃς μεταβολῆς πρὸς τὸ χειρότερον) Πελοπν. (Μάν.) "Α-μα δαγάν'ν οἱ μυῖγες, ἢ κιὺς 'ἀα χαλάσ' (κιὺς = καιρός· συνών. μὲ τὸ προηγούμεν.) Σαμοθρ. Σάδ δανγάν-νη ποδ-δὺ ἢ μυῖγα, βρέχει (συνών. μὲ τὸ προηγούμεν.) Γαλλικ. || 'Ασμ.

'Σ τὸ καύκαλο τσῆ κεφαλῆς μ' ἐδάκασε μιὰ ψεῖρα κ' ἤφηκα τὰ παιδιὰ 'ρφανὰ καὶ τῇ γυναικα χήρα Κρήτ. (Νεάπ.) Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ ὠ ν ω 3. 4) 'Επὶ πραγμάτων, συνθλίβω σύνθηθ.: Μοῦ δάγκασε τὸ δάχτυλο ἢ πόρτα 'Αθῆν. Τὸ ψαλίδι δαγκάνει τὰ μαλλιά (δὲν κόπτει καλὰ) αὐτόθ. Συνών. δ α γ κ ὠ ν ω 4, μ α γ γ ὠ ν ω 5) Με-ταφ., ἐπὶ τυροῦ, φαγητοῦ, εἶμαι ἀλμυρὸς Κρήτ. (Ραμν.) κ. ἀ.: Δαγάν' ἀθότυρος ἀπὸ πουσούνισες καὶ θὰ τὸν ἀνακατώσω μὲ μυζήθρα νὰ σιάξῃ Ραμν. β) Πονῶ, ἐνοχλῶ Βάρν. Μακεδ. ('Αλιστρ. 'Επανομ. Χαλάστρ. κ.ἀ.): Μὲ δαγάν' ἢ βούζα μ' (βούζα = κοιλία) 'Επανομ. Σήμερα δαγκάν' οὐ βοურიᾶς (ἔχει δριμύ ψυχὸς) Μακεδ. Συνών. δ α γ κ ὠ ν ω 5β. γ) 'Επὶ ἡθι-κῆς σημασίας, ἐρεθίζω Γ. Ξενοφ., 'Αφροδ., 279: 'Η ζήλεια τῇ δάγκασε δυνατώτερα. 6) Μεσ. μεταφ., λυπούμαι, θλίβο-μαι Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) Μακεδ.: Σὰν τ' ἀκ'σαν οἱ με-γαλύτερες ἀδερφές ἓνα κ' ἓνα, δαγκάθ'καν κὶ γύρ'σαν 'ς τοῦ σπῖτ' φαρμακουμένις Μακεδ. Πβ. ἀρχ. «ἀκούσας δὴ ταῦτα ὁ Κύρος ἐδήχθη» παρὰ Ξενοφ., Κύρ. Παιδ. 1, 4, 13. 'Εγὼ ἐδανγάστηνα, τί δὲν ἤμ-μον ὦδε, νὰ σᾶς ἀφουδῶ 'ς τῇδ δουλείαν ἀπὸ δεικῆσ σα (ἐγὼ ἐλυπήθηκα πὺ δὲν ἔμουν ἐδῶ, νὰ σᾶς βοηθήσω εἰς τὴν δουλεία σας) Χωρίο Ροχούδ.

δαγκάρης ἐπίθ. ἐνιαχ. — Λεξ. Γαζ. (εἰς λ. πανδακέ-της) Οὐδ. δαγκάρ'κον Στερελλ. ('Αράχ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. δ α γ κ α καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά ρ η ς.

Δ α γ κ α ν ι ἄ ρ η ς 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Πολλὰ δαγκά-ρης Λεξ. Γαζ. Σκυλλὶ δαγκάρ'κον Στερελλ. ('Αράχ.) Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ α ν ι ἄ ρ η ς 1.

'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. Πελοπν. (Κρέστειν.)

δαγκαρώνω ἐνιαχ. δαγαρώνου Α. Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιππούπ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. δ α γ κ ἄ ρ η ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ώ ν ω.

Τρώγω λαϊμάργως ἐνθ' ἀν.

δάγκας ὁ, ἄγν. τόπ.

'Εκ τοῦ οὐσ. δ α γ κ α.

Τὸ πτηνὸν 'Αετομάχος ὁ ἐρυθροκέφαλος (Lanius sena- tor) τῆς οἰκογ. τῶν 'Αετομαχιδῶν (Lanidae), ἢ τῶν ἀρχαί-ων δακνᾶς καὶ δακνίς. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ ο ς 2.

'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. "Ηπ. (Κουκούλ.) Θράκ. (Κομοτ. Ξάνθ.) Μακεδ. (Μοσχοπόταμ. Πτολεμ.) Στερελλ. (Γαλαξ.)

δαγκασιά ἡ, πολλαχ. δαγασιά Θράκ. (Αἶν.) Κεφαλλ. Λευκ. (Φτερν.) δαγαζιά Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) δακασιά Κρήτ. δαγκασά Στερελλ. ('Αστακ.) δαγασά Πελοπν. (Κάμπος Λα-κων. κ.ἀ.) ναγκασιά "Ηπ.

'Εκ τοῦ θέματος τοῦ ἄορ. ἐ δ α γ κ α σ α τοῦ ρ. δ α γ - κ ἄ ν ω.

1) Δ α γ κ α μ α 1, τὸ ὅπ. βλ., πολλαχ.: Μόκουφι νὰ δα-γκασιά τοῦ μαγκούφ' γιὰ σῶ'λλί! Στερελλ. ('Αχυρ.) Μῶδω-κε νὰ δαγασιά 'ς τὸ ποδάρι, πὺ ἀκόμα εἶναι μαντισμένο! Κεφαλλ. 'Εμαλῶνασι καὶ τοῦ 'κοψε μία δαγαζιά Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τοῦ 'κοψε μία δαγασά 'ς τ' ἀφτὶ Πελοπν. (Κάμ-πος Λακων.) Χ' μάει ἀπάν' τ' τὸ μ'λάρ' καὶ τότε κάνει χλεμίδια ἀπ' τ'ς δαγασές καὶ τ'ς κλωτσές (χλεμίδια = κομμάτια) Λευκ. (Φτερν.) || Παροιμ. Τί νὰ σ' θυμ'θῶ, κρουμ-μ' δάξ' μ'; καὶ δαγκασιά κὶ δάκρ' (δι' ἄτομον πλήρες ἐλατ-τωμάτων) "Ηπ. 'Η παροιμ. εἰς παραλλαχ. πολλαχ.

Πεθερὰ κρεμμύδι σάπιο, | κάθε δαγκασιά καὶ δάκρυο (συνών. μὲ τὴν προηγούμεν.) Ι. Βερέττ., Παροιμ.. 84 || 'Ασμ.

Τέσσερα μῆλα σῶσταιλα καὶ τό 'να δαγκαμένο, κὶ ἀνάμεσα 'ς τῇ δαγκασιά σῶχω φιλὶ στερμένο Ar. Passow, Carn. popular., 574. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ - κ α μ α 1. 2) Τὸ ἀποτύπωμα δῆγματος Μακεδ. (Πεντάπολ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. 'Ακαρναν.) 3) Δ α γ κ α μ α τ ι ἄ 3, τὸ ὅπ. βλ., "Ηπ. Κεφαλλ. Κύπρ. Μακεδ. (Πεντάπολ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Τὸ 'κανε μιὰ δαγκασιά ὅλο τὸ τυρὶ "Ηπ. Φάε νὰ δαγασιά ἀπὸ τὸ ψωμί σου Κεφαλλ. 'Επῆρα μιὰ δαγαζιά ψωμί καὶ μ' ἔκοψε τὴν ὀροξή Κίτ. Μάν. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ α μ α τ ι ἄ 3.

δαγκασιάρης ἐπίθ. "Ηπ. κ.ἀ. δαγκαθάρ'ς "Ηπ. (Ζα-γὸρ. κ.ἀ.) δαγαζιάρης Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. δ α γ κ α σ ι ἄ καὶ τῆς παραγωγ. κατάλ. -ι ἄ ρ η ς.

Δ α γ κ α ν ι ἄ ρ η ς 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Γάδαρος δαγαζιάρης - σκυλλὶ δαγαζιάρικο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) 'Εναι δαγαζιάρης ὁ σκύλλος, νὰ δόνε προσέχῃς αὐτόθ. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ α ν ι ἄ ρ η ς 1.

δαγκαστὸς ἐπίθ. Λεξ. Βάιγ. δαγαστὸς Κεφαλλ.

'Εκ τοῦ ρ. δ α γ κ ἄ ν ω διὰ τοῦ θέματος τοῦ ἄορ. ἐ δ α γ - κ α σ α. 'Η λ. καὶ εἰς Σομ.

'Ο δεδηγμένος ἐνθ' ἀν.: Φρ. Θὰ δοῦ ρίξω μαῦρο καὶ δα-γαστὸ (ἐνν. σφαιρίδιον, φράσις λεγομένη κατὰ τὰς ἐκλογὰς ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ἀντιπάλων ὑποψηφίου, διὰ νὰ ἐκδηλώ-σουν τὸ μῖσος καὶ τὸ πείσμα μὲ τὸ ὅποιον τὸν καταψηφίζουν) Κεφαλλ. Συνών. δ α γ κ α τ ὸ ς, δ α γ κ ω τ ὸ ς 1.

δαγκατὰ ἐπίρρ. "Ηπ. δαγατὰ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) ναγκατὰ "Ηπ. δαγκαχτὰ Θράκ. (Σαρκεκλ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. δ α γ κ α τ ὸ ς. 'Ο τύπ. δ α γ κ α χ τ ἄ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ σχετικὰ ἐπίρρ. ἀ ρ π α χ τ ἄ, ρ ο ν - φ η χ τ ἄ, τ ι ν α χ τ ἄ, φ ω ν α χ τ ἄ, ψ α χ τ ἄ κ.ἀ.

Διὰ τῶν ὀδόντων, ὀδᾶξ ἐνθ' ἀν.: Τρώει τοῦ ψωμί δαγκα-τὰ "Ηπ. Φαί τοῦ ψωμί σ' ναγκατὰ κὶ μὴν τοῦ τρίβ'ς αὐτόθ. Δαγκατὰ τὸ κόβει τὸ ψωμί τοῦ παι 'δ' οὐ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) || Φρ. Κὶ ὁ Θεοδωρῆς (εἶπε) δαγκαχτὰ (μετ' ἀγανα-κτῆσεως) Θράκ. (Σαρκεκλ.) Συνών. δ α γ κ ω τ ἄ 1.

δαγκατιά ἡ, "Ηπ. (Δρόπολ.) δαγατέ Κρήτ. (Πρασ. Σέλιν.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. δ α γ κ α τ ὸ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ι ἄ.

1) Δ α γ κ α σ ι ἄ 2, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: Μπρέ, τί εἶναι ἔτσι τὸ ψωμί, σὰ δαγκατιά; "Ηπ. (Δρόπολ.) 2) Δ α γ κ α - σ ι ἄ 3, τὸ ὅπ. βλ., Κρήτ. (Σέλιν.): Μιὰ δαγατέ. Συνών. βλ. εἰς λ. δ α γ κ α μ α τ ι ἄ 3.

